

Plan om vissen te laten zigzaggen tussen Waddenzee en IJsselmeer

De Waddenvereniging, Sportvisserij Nederland, Stichting Verantwoord beheer IJsselmeer en de Vereniging van Vaste Vistuigen Noord hebben een gezamenlijk plan gepresenteerd om de Afsluitdijk beter passeerbaar te maken voor trekvissen.

De vispassage bij de Afsluitdijk kan een belangrijke bijdrage leveren aan het herstellen van de momenteel slechte visstand in het IJsselmeer. Het gaat om een vijf tot tien kilometer lange 'vismigratierivier' langs en door de Afsluitdijk. Vissen kunnen met behulp van de werking van het getij en via een geleidelijke zoet-zoutovergang 24 uur per dag heen en weer trekken tussen de Waddenzee en het IJsselmeer. Door het uitgekende ontwerp komt geen druppel zout water in het IJsselmeer terecht.

Een vispassage op getijdenwerking van deze schaal is uniek in de wereld. Het kan volgens de initiatiefnemers een nieuw voorbeeldproject zijn van Nederlands deltaontwerp voor de internationaal georiënteerde watersector. Met deze vispassage wordt tevens een concreet plan gepresenteerd om invulling te geven aan één van de ambities van de rijksoverheid die zijn geformuleerd voor de Afsluitdijk, namelijk het verbeteren van de ecologische verbinding tussen IJsselmeer en Waddenzee.

Na consultatie van vismigratiespecialisten omvat het voorstel een 'vismigratierivier' die

direct naast de spuisluisen bij Kornwerderzand via een koker door de dijk loopt. In deze rivier ontstaat een geleidelijke zoet-zoutovergang die essentieel is voor een succesvolle migratie. Het ontwerp zorgt ervoor dat geen zout water het IJsselmeer inkomt. Het is de eerste vispassage die zo is ontworpen dat deze geschikt is voor zowel sterke als zwakke zwemmers onder de vissen.

De bouw van de Afsluitdijk in 1932 zorgde voor verbetering van de veiligheid en een economische impuls, maar de dijk vormde ook een ecologische ramp. De Zuiderzee en de Waddenzee werden abrupt van elkaar gescheiden. Trekvissen die voor hun voortplanting migreren tussen zoet en zout water, stootten vanaf dat moment letterlijk hun neus tegen de dijk. Het gevolg is dat het al jaren slecht gaat met trekvissen als aal, zalm, zeeforel, bot, zeeprik en spiering. Een geleidelijker overgang tussen zoet en zout is belangrijk voor een succesvolle migratie.

Nu de Afsluitdijk en de sluiscomplexen na 80 jaar versterkt en gerenoveerd worden, is ook de tijd rijp om de vispasseerbaarheid van de dijk te verbeteren. Voor het Rijk en de regio is

het bovendien een mogelijkheid om alsnog een deel van hun oorspronkelijke ambitie waar te maken. Naast vismigratie biedt het plan volop ruimte voor andere functies. De initiatiefnemers denken dat de Afsluitdijk met deze unieke visvoorziening opnieuw een wereldwijd icoon kan worden.

Het plan voor de 'vismigratierivier' is na een studie ontwikkeld en ondersteund door de adviesbureaus LINKit consult en Wanningen Water Consult. De regio (provincies en gemeenten) en het rijksprogramma 'Naar een Rijke Waddenzee' hebben het plan enthousiast ontvangen.

Impressie van de vismigratierivier met op de voorgrond de Waddenzee en op de achtergrond het IJsselmeer.

